

4. AUGUST

NR. 117

Linieafprøvning af kalkuner, ænder og gæs i 1975-76

Folmer Høj

Afdelingen for forsøg med fjerkræ

Ved linieprøven med kalkuner blev der ved slagtealdrene 9, 10, 14 og 18 uger opnået en slagtevægt på henholdsvis 2770, 3274, 5497 og 7814 g. Karakter for slagte kvalitet og kødfylde samt brystvinkelmål var stigende til 14 ugers slagtealder, foderforbrug var stigende fra 2,11 til 3,23 kg pr. kg slagtet kalkun, og opskæringsprocenten steg fra 82-84 ved 9 og 10 ugers slagtealder til 90% ved 14 og 18 ugers slagtealder.

Linieprøven med ænder gav en slagtevægt ved 56 dage på 2845 g, en karakter for slagte kvalitet på 4,8 og et mål for brystets kødfylde på 17,3 mm; foderforbruget var ved de 8 uger 3,55 kg pr. kg slagtevægt.

Gæssene blev slagtet ved 15 uger, og ved denne alder var slagtevægten 6327 g, karakter for slagte kvalitet 5,1, og målet for brystets kødfylde 31,0 mm; foderforbruget var 4,68 kg pr. kg slagtet gås.

Indledning

På Afkomsprøvestationen for Slagtekyllinger på Favrholt har der i prøveåret 1975-76 været afholdt en linieprøve med i alt 1907 kalkuner; desuden har der været en prøve, omfattende 1273 ænder samt en prøve med 355 gæs hos P. Raff, Nakke, Rørvig.

I slutningen af 1974 tog man et nyt veje- og registreringsudstyr i brug på Forsøgsfjerkræslageriet. Da det viste sig meget vanskeligt at få den nye vægt tilstrækkelig i ro med en vejenøjagtighed på ± 2 g ved vejning af levende fjerkræ, er kalkuner, ænder og gæs fra prøverne sidste år og i år

vejet i slagtet tilstand uden blod, fjer og løb. Hos 9-10 ugers kalkuner samt ænder og gæs kan man regne med, at slagtevægten udgør ca. 86% af levendevægten. Vejning opskåret, kvalitetsbedømmelse, måling af brystvinkel samt brystkøddets tykkelse har ikke ændret sig i forhold til tidligere år.

Kalkuner

Hus, pasning og fodring

Ved kalkunkyllingernes indsættelse var hele huset opvarmet med centralvarme til 36° C, målt

1½ m over gulvet, og efter 3 døgn blev temperaturen sænket med ca. 3° pr. uge, eller så meget som udetemperaturen tillod. Der blev tilstræbt en luftfugtighed på 40–50% i den første uge, stigende til 70–80% ved 4 ugers alderen og resten af opdrætningstiden. Kalkunkyllingerne gik på sand i de første uger, og efter 4 ugers alderen anvendtes hel halm som strøelse. Der blev givet kråseflint fra starten, og som ekstra lys blev i den første del af opdrætningstiden anvendt én 100 watt pære for 2 rum. Kalkunkyllingerne fik klippet næb, da de var 3 uger, og de blev talt ved indsættelsen og 4 ugers alderen, men blev ikke vejlet i opdrætningstiden. Med hensyn til fodring og foderblandingeres sammensætning er der ikke sket ændringer i forhold til sidste år. De tre foderblandinger indeholdt i følge kemisk analyse:

	Pre-starter	Kalkun-starter	Vokse-foder
kcal. pr. kg foder	2865	2830	3015
% råprotein	28,5	24,9	22,1
% renprotein	25,3	22,0	19,5
g p-s ford. renp./3000 kcal	265	233	194

Prøvens resultat

Kalkunprøverne blev startet i 1969, og i det forløbne tidsrum er der afholdt 6 prøver, hvor prøvetiden har været på 10 uger. I oktober 1975 blev startet en prøve, hvor der blev slagtet hold ved henholdsvis 9, 10, 14 og 18 uger. Prøven omfattede 5 afstamminger, 2 lukkede linier og 3 liniekrydsninger, og gennemsnitstal for vægt, dødelighed, slagtekvantitet og foderforbrug er anført i tabel 1.

Tabel 1. Årsgennemsnit for linieprøver

År	Antal hold	Alder, uger	Vægt, g				Slagtekvant.			kg foder à 3000 kcal		
			lev.	sl.	opsk.	% døde	kar.	brystv.	/kalk.	/kg lev.	/kg sl.	
1969	8	10	2761			2,2	4,2	106	6,05	2,19		
1970	8	10	2890			1,1	5,0	118	6,50	2,25		
1972	6	10	2996			2,4	4,9	98	6,54	2,18		
1973	20	10	3120			2,8	5,0	117	6,44	2,06		
1974	5	10	3026			30,8	4,8	125	5,62	1,86		
1975	4	10	2962	2547	2209	11,8	4,9	123	5,84	1,97		
1976	3	9		2770	2297	1,5	4,4	107	5,85			2,11
1976	4	10		3274	2715	2,0	5,0	129	7,55			2,31
1976	3	14		5497	4969	2,6	5,4	142	15,40			2,80
1976	4	18		7814	7051	1,1	5,3	143	25,24			3,23

Fra liniekrydsningen af typen »midi« var den daglige tilvækst i perioden 9–10 uger hos haner 55 g og hos høner 72 g slagtevægt, fra 10–14 uger var de tilsvarende tal 104 og 55 g, og fra 14–18 uger havde hanerne en daglig tilvækst på 68 g og hønerne en tilvækst på 39 g slagtevægt. Fra liniekrydsningen 03 × 01 havde hanerne i perioden 14–18 uger en daglig tilvækst på 107 g og hønerne på 60 g slagtevægt, hvilket for hanernes vedkommende svarer til en daglig tilvækst på ca. 125 g levendevægt. Opskæringsprocenten var 82–84 ved 9–10 uger og stigende til omkring 90 ved de sidste slagtninger. Karakter for slagtekvantitet og

brystvinkelmål var stigende til 14 ugers alderen og næsten ens hos de to køn, og foderforbrug var ved alle slagtealdre meget lavt. I modsætning til de seneste år var der en meget ringe dødelighed, idet man helt undgik kråseforstoppelse. I første leveuge døde 0,9% af de indsatte kyllinger, og ved de 4 slagtninger var dødeligheden 1,5, 2,0, 2,6 og 1,1% af nettokalkunkyllingerne.

Partering

Fra de to slagtealdre, 14 og 18 uger, er der udtaget kalkuner fra de to køn til partering for at undersøge parteringsudbyttet. Brystkød er bryst-

filet med skind, og lårkød er vejlet med skind og knogler. Bryst- og lårkød er beregnet som procent af den opskårne vægt (grydeklar vægt).

Tabel 2. Parteringsudbytte i relation til alder og afstamning

Slagtealder Afstamn.	Køn	14 uger		18 uger	
		% brystk.	% lårk.	% brydtk.	% lårk.
Midi	ha.	36,1	31,1	38,0	31,2
Midi	hø.	36,2	30,9	37,1	30,8
03 × 01	ha.	32,7	31,7	36,5	30,8
03 × 01	hø.	33,9	31,2	35,7	31,1
03 Elite	ha.			37,4	31,4
03 Elite	hø.			37,3	31,2

Ved slagtealderen 14 uger havde haner og høner fra liniekrydsningen »midi« ca. 3% mere brystkød sammenlignet med liniekrydsningen 03 × 01. Der var en stigning i den relative andel af brystkød hos begge køn ved en forøgelse af slagtealderen fra 14 til 18 uger, og ved 18 uger havde »midi« og »03 Elite« den største mængde brystkød sammenlignet med 03 × 01. Brystkød i procent af den opskårne vægt var ved begge slagtealdrer ens hos haner og høner, og % lårkød var uafhængig af både slagtealder, køn og afstamning.

Ænder

Hus, pasning og fodring

Med hensyn til husforhold og pasning er der ikke sket ændringer i forhold til sidste år. Til prøven blev anvendt pelleteret foder i hele opdrætningstiden; startfoderet, af hvilket der blev anvendt ca. 1 kg pr. ælling, indeholdt nifurazolidon, mens voksefoderet ikke indeholdt lægemid-

ler eller antibiotika af nogen art. De to foderblandinger havde den i tabel 3 anførte sammensætning og indhold i følge kemisk analyse:

Tabel 3. Foderblandingerens sammensætning og indhold i følge kemisk analyse

	Startfoder	Voksefoder
Majs	30,00	30,00
Byg	25,00	25,00
Hvede	8,00	16,04
Havre	—	5,00
Sojaskrå	25,00	13,50
Kød-benmel	2,00	3,00
Fiskemel	1,00	—
Hvedeklid	3,50	2,00
Lucernegrønmelet	2,00	2,00
Salt	0,20	0,30
Dikalciumfosfat	1,40	1,40
Kridt	1,60	1,40
Methionin	—	0,06
Vitaminforbl.	0,30	0,30
I alt	100,00	100,00
kcal. OE/kg	2865	2900
% råprotein	19,7	16,1
% renprotein	17,3	13,9
g p-s ford. renp/3000 kcal ..	181	144

Prøvens resultat

Prøven omfattede 20 afstamninger, heraf 10 lukkede linier og 10 liniekrydsninger. Halvdelen af holdene blev slagtet, da de var 55 dage, og der er korrigeret med 1 dag ved at multiplicere slagtevægt og opskåret vægt med 1,015, svarende til, at en and på 3000 g har en daglig tilvækst i slagtevægt på 45 g og i opskåret vægt på ca. 35 g. Gennemsnitstal for vægt, dødelighed, slagte kvalitet og foderforbrug er anført i tabel 4.

Tabel 4. Årgennemsnit for linieprøver

År	Antal hold	Alder, dage	Vægt, g			% døde	Slagte kval.		kg foder à 3000 kcal	
			lev.	sl.	opsk.		kar.	mm brk.	/and	/kg lev.
1969	24	56	2715		1763	1,1	3,8	—	8,36	3,08
1970	24	56	2879		1846	0,3	4,4	15	8,67	3,01
1971	23	56	2893		1886	0,4	3,9	18	8,65	2,99
1972	30	56	3122		2045	0,9	4,8	18	9,58	3,07
1973	28	54	3115		2102	1,2	5,0	17	9,62	3,09
1974	48	56	3089		2008	1,1	4,8	15	9,64	3,12
1975	27	56		2801	2111	1,0	5,1	17	9,98	3,56
1976	25	56		2845	2145	0,9	4,8	17	10,09	3,55

Det bedste hold opnåede en slagtevægt på 3157 g og en opskåret vægt på 2385 g, og 6 hold havde en slagtevægt på over 3 kg; i øvrigt varierede de enkelte holds slagtevægt fra 2322 til 3157 g, og kun 3 hold havde en opskåret vægt på under 2 kg. Karakter for slagtekvantitet var næsten den samme som ved de seneste års prøver, og brystets kødfylde var den samme som sidste år; holdene var ret ensartede med hensyn til dette mål, idet variationen for de enkelte hold kun var fra 15,9 til 18,5 mm. Det gennemsnitlige foderforbrug var ca. 10 kg pr. and, hvilket giver 3,55 kg pr. kg slagtet and og et beregnet foderforbrug på 3,05 kg pr. kg levende and. For de enkelte hold var variationen i foderforbrug i relation til slagtevægt fra 3,35 til 3,69 kg.

Der var ingen døde i første leveuge, og i de sidste 7 uger af opdrætningstiden døde 0,9% af nettoællingerne. På slagteriet blev 0,3% kasseret ved den veterinære kontrol.

Gæs

Hus, pasning og fodring

Med hensyn til indsættelse, husforhold, pasning og foderblandingerne sammensætning er der ikke sket ændringer i forhold til sidste år. De tre foderblandinger indeholdt i følge kemisk analyse:

	Startfoder	Voksefoder	Fedofoder
kcal. pr. kg foder	2835	2855	2810
% råprotein	20,8	16,5	12,5
% renprotein	18,0	14,5	10,7
g p-s ford. renp./3000 kcal . .	191	152	114

Prøvens resultat

Halvdelen af holdene var efter lukkede linier og halvdelen liniekrydsninger; gennemsnitstal for dette år og de forrige års prøver er anført i tabel 6.

Tabel 6. Årgennemsnit for linieprøver

År	Antal hold	Alder, uger	Vægt, g			% døde	Slagtekvant.		kg foder à 3000 kcal		
			lev.	sl.	opsk.		kar.	mm brk.	/gås	/kg lev.	/kg sl.
1972	10	16	6733			2,3	4,7	28,8	30,39	4,50	
1973	9	13	5910			2,5	4,3	32,8	21,13	3,58	
1973	9	15	6460			2,5	4,6	33,5	25,39	3,93	
1974	14	15	6621			2,1	5,3	31,2	26,45	3,99	
1975	7	15		6327		2,8	5,1	31,0	29,61		4,68

Det bedste hold opnåede en slagtevægt på 7175 g og en opskåret vægt på 5679 g, hvilket giver en levendevægt på ca. 8350 g; i øvrigt varierede slagtevægten hos de enkelte hold fra 5487 til 7175 g, og den gennemsnitlige slagtevægt var 633 g højere end ved prøven sidste år. Karakter for slagtekvantitet var omtrent den samme som sidste år, mens brystets kødfylde er faldet med 2,5 mm de sidste 2 år. Det totale foderforbrug var næsten 30 kg, hvilket giver ca. 4 kg foder pr. kg levendevægt.

I første leveuge døde 0,8% af de indsatte gæslinger, og i de sidste 14 uger af opdrætningstiden døde 2,8% af nettogæslingerne. Der var ingen kasserede ved slagteriets veterinære kontrol.

Resultaterne fra de enkelte hold ved prøverne har været offentliggjort i meddelelser fra forsøgslaboratoriets fjerkræafdeling; kalkunprøven den 25. februar 1976, andepøven 17. juni 1976 og prøven med gæs den 2. oktober 1975.